

автосалонів з широким штатом співробітників і відповідними податками в бюджет. По-друге, непотрібність фірмових СТО з високим рівнем сервісу і кваліфікованим персоналом. По-третє, вимирання супутньої інфраструктури – банківське кредитування, лізинг, асистанс. І нарешті, це зупинка українських автомобільних заводів, які в кращі роки випускали майже півмільйона легковиків, вантажівок і автобусів. Природно, з відповідним завантаженням сотень суміжних підприємств та мільйонними відрахуваннями у бюджет. Подібне вже мало місце в історії України, коли в 1990-х роках відкрилися кордони і в Україну потрапили бувші в експлуатації іномарки. Бізнесу і владі коштувало чималих зусиль і багатьох років, щоб побудувати в країні цивілізований ринок автомобілів та супутніх послуг, і разом з ним – справжню автомобільну цивілізацію [4].

Сьогодні для України гостро стало питання розвитку автомобільної галузі. В умовах посилення глобалізаційних та трансформаційних процесів автопромисловість нашої країни потребує узгодженої, серйозної та продуманої взаємодії держави, бізнесу та суспільства.

Література:

6. International Organization of Motor Vehicle Manufacturers [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.oica.net/category/production-statistics/2017-statistics/>
7. Асоціація автовиробників України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ukrautoprom.com.ua/uk/>
8. Підсумки-2017: українська промисловість [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://mind.ua/publications/20180265-pidsumki-2017-ukrayinska-promislovist>
9. Як єврономери "підкосили" автоцивілізацію в Україні: думка [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://24tv.ua/yak_yevronomera_pidkosili_avtotsivizatsiyu_v_ukrayini_dumka_n906640

Криворотенко А.В.

студентка групи АДМ-16М факультету економіки та менеджменту

Науковий керівник – д.е.н., проф. Левченко О.М.

Центральноукраїнський національний технічний університет

м. Кропивницький, Україна

ПЕРЕДУМОВИ ФОРМУВАННЯ ІННОВАЦІЙНО-ІНТЕГРОВаних СТРУКТУР В КІРОВОГРАДСЬКІЙ ОБЛАСТІ

Сучасна економічна політика декларує розвиток України шляхом застосування інновацій. Формування економічних структур спрямовано на підвищення їх конкурентоспроможності на основі кооперації, спеціалізації та інтеграції, розвитку партнерських відносин. Розвиток інновацій в господарствах областей України є важливою передумовою формування безпеки країни в цілому, економічного зростання національної економіки та підвищення конкурентоспроможності усіх сфер господарства і якості життя населення загалом.

В умовах глобалізаційних перетворень реалізація стратегічних завдань розвитку будь-якої національної економіки, підвищення її конкурентоспроможності вимагають активізації інноваційних процесів від підприємств, організацій.

Занепад інноваційної діяльності, який характерний для багатьох вітчизняних підприємств, несе загрози уповільнення темпів економічного розвитку і втрачє будь-

яких конкурентних позицій на внутрішніх і зовнішніх ринках. Актуальною є проблема формування інноваційної моделі розвитку економіки, адже саме інновації є необхідним і об'єктивним чинником конкурентоспроможного розвитку будь-якого регіону, Кіровоградської області зокрема [4].

Формування інноваційно-інтегрованих структур є важливим напрямом підвищення ефективності розвитку економік країн світу. В умовах формування інноваційної моделі економіки країни, вагомим значення набувають створення і розвиток інноваційно-інтегрованих структур різного типу. Завданням визначення передумов формування інноваційної системи є співставлення регіональних індикаторів з аналогічними показниками за іншими регіонами.

Серед областей України частка інноваційно активних підприємств в Кіровоградській області у 2015 році складала 24,8%, а середнє значення інноваційної активності підприємств промисловості в Україні знаходилось на рівні 17,3%, що є значно нижчим, аніж у країнах з розвинутою економікою інноваційного типу.

Інноваційний потенціал Кіровоградської області може бути визначений, як комплекс взаємопов'язаних ресурсів і можливостей їх реалізації, які визначають її здатність приводити у відповідність зовнішні та внутрішні чинники її розвитку [1].

Кінцевою метою розвитку інноваційно-інтегрованих структур є зростання обсягів ВВП в розрахунку на одну особу. За даним показником в Україні спостерігається дисбаланс. Так, у Кіровоградській області даний показник є в 1,3 рази меншим за середньоукраїнський.

Перспективи формування інноваційно-інтегрованих структур в кожному регіоні мають базуватися на результатах галузевого аналізу. Так, для Кіровоградської області 32% обсягу реалізованої продукції підприємств забезпечує сільське господарство, 30,5% - промисловість і 29% торгівля і ремонт. Щодо зайнятості населення, даний показник за останні роки також має тенденцію до зниження [2].

Варто відмітити, що існують фактори, що стримують інноваційне зростання підприємств Кіровоградської області, зокрема до них відносять: фінансові обмеження; низький попит на нові товари, роботи, послуги; невизначеність економічної вигоди від використання інтелектуальної власності; значний дефіцит кваліфікованого персоналу, обмеженість інформації про ринки збуту і нормативно-правові документи про нові технології; обмежений доступ до іноземних ринків; нерозвиненість інноваційної інфраструктури, коопераційних зв'язків та інформаційно-маркетингових комунікацій між підприємствами, ВНЗ, індивідуальними підприємцями, органами державного управління, громадськими організаціями; слабка адаптація підприємств та організацій до нововведень, що супроводжується низьким рівнем їх конкурентоспроможності [3].

Таким чином, враховуючи галузеву структуру економіки Кіровоградської області, загальнодержавні і світові тренди, перспективи формування інноваційних кластерів в регіоні в контексті розвитку людського капіталу полягають у розвитку таких секторів як: агропромислове виробництво, комплексна переробка сільгоспсировини, харчова промисловість; сільськогосподарське машинобудування; сучасні ІТ-технології, робототехніка, інформаційно-комунікативні технології; енергозбереження та енергоефективність, запровадження енергоощадливих технологій у промисловості, ЖКГ та ін.; високотехнологічний розвиток транспортної системи; розвиток легкої промисловості; будівництво та виготовлення будівельних матеріалів; розробка сучасних економічних матеріалів і покриттів; туризм та відпочинок; креативний сектор, індустрія інтелектуальних послуг [2].

Варто зазначити, що інноваційні кластери мають ряд сильних сторін та можливостей для підприємств, які до них входять.

SWOT-аналіз інноваційного кластеру наведено в табл. 1.

SWOT-аналіз інноваційного кластеру

Сильні сторони	Слабкі сторони
Орієнтованість на нові ринки та розвиток галузі; Широкий спектр можливостей для співпраці такооперації; Орієнтованість на міжнародний вектор; Збір та обмін ідеями з іншими членами; «Розумний» підхід до спеціалізації	Відсутність фізичного виміру; Відсутність "розумового ставлення" до переваг віртуальної спільноти; Відсутність сприйняття створення "соціальних зв'язків"; Культурні проблеми; Системні проблеми
Можливості	Загрози
Спільні проекти; Міжнародна синергія; Участь у європейських проектах та грантових заявках; Переваги від революції в галузі ІКТ; Поліпшення компетенцій фірми; Відкриті нововведення	Відсутність довіри до "віртуальної" спільноти; Нестача часу; Відсутність "явищ агрегації"; Політичні проблеми

Джерело: побудовано автором на основі [5]

Як видно з табл.1, не дивлячись на слабкі сторони та загрози, інноваційний кластер є потужним інструментом для посилення ефективності діяльності підприємств та галузей загалом.

Сьогодні, в умовах, визначеної державою, стратегії децентралізації економіки України, досить гостро постає питання стратегії розвитку регіонів, що можливе лише шляхом забезпечення таких територій висококваліфікованими кадрами, підготовка яких здійснюється вищими навчальними закладами, зокрема, Кіровоградської області. Для регіонів-аутсайдерів (серед них і Кіровоградська область), притаманні найнижчі показники якості вищої освіти і підготовки фахівців, найвищий рівень безробіття, найнижчий рівень оплати праці, високий ступінь зносу основних засобів, обмежені можливості інвестування інноваційної діяльності, низька якість робочих місць через невисоку заробітну плату. Таким чином, Кіровоградський регіон, з огляду на результати ЗНО, має значний освітній потенціал, проте не використовує його у повній мірі, що повністю відображається на рівні інноваційної активності області [7].

Виклики економічного становища глобалізованої економіки, орієнтовані на знання, обумовлюють необхідність посилення аспектів інноваційного розвитку, розвитку інноваційної інфраструктури, функціонування якої буде спрямоване на активізацію інноваційних процесів, що буде забезпечувати високі темпи економічного зростання. В цих умовах значну роль у розвитку дослідницької та інноваційної інфраструктури відіграє система вищої освіти та університетів, зокрема. Цілі підвищення ефективності соціально-економічної та науково-технічної політики передбачають використання кластеризації у їх розвитку, засноване на зв'язках наукових установ та діючих підприємств у структурі мережі для виробництва товарів, послуг та інновацій [6].

Суспільні, економічні і політичні реалії сьогодення вибудовують нові пріоритети розвитку України як держави.

Під час поглиблення ринкових реформ все більшої ваги набуває питання єдності та згуртування інноваційно-інтегрованих структур малого підприємництва, як основного чинника подальшого становлення державності та посилення економічної могутності України. Тому сприяння розвитку інноваційно-інтегрованих структур

малого підприємництва має стати невід'ємною складовою інвестиційної політики для створення сприятливого інвестиційного клімату як на регіональному, так і на державному рівнях, оскільки навіть при достатньо низькій інвестиційній привабливості країни існують регіони, які мають доволі високий рівень привабливості для іноземних інвесторів [5].

Отже, досліджуючи передумови формування інноваційно-інтегрованих структур в Кіровоградській області, варто відмітити ступінь впливу на їх формування загальноекономічних державних процесів. Лише глибокий аналіз застосування інновацій в області та створення інтегрованих систем дасть можливість повною мірою розкрити економічний потенціал Кіровоградської області.

Література:

1. Левченко, О. М. Методичні підходи до оцінювання інноваційного потенціалу регіонів в контексті формування інноваційно-інтегрованих структур [Електронний ресурс] / О. М. Левченко, О.В. Ткачук // Наукові праці Кіровоградського національного технічного університету. Економічні науки : зб. наук. пр. - Кропивницький : ЦНТУ, 2017. - Вип. 31. - С. 28-38. – Режим доступу: <http://dspace.kntu.kr.ua/jspui/handle/123456789/6874>.
2. Левченко, О. М. Інноваційно-інтегровані структури як чинник розвитку людського капіталу Кіровоградської області [Електронний ресурс] / О. М. Левченко // Кіровоградщина – 2025: пріоритети і можливості розвитку : наук.-практ. конф., 7 черв. 2017 р. : зб. тез доп. - Кропивницький, 2017. - С. 7-11. – Режим доступу: <http://dspace.kntu.kr.ua/jspui/handle/123456789/7173>.
3. Сторожук, О. В. Передумови формування інноваційного кластера в регіоні [Електронний ресурс] / О. В. Сторожук, О. В. Заярнюк // Наукові праці Кіровоградського національного технічного університету. Економічні науки : зб. наук. пр. - Кропивницький : ЦНТУ, 2017. - Вип. 32. - С. 69-78. – Режим доступу: <http://dspace.kntu.kr.ua/jspui/handle/123456789/7403>.
4. Рябоволик, Т. Ф. Стан інноваційної діяльності та чинники економічного розвитку підприємств [Електронний ресурс] / Т. Ф. Рябоволик // Кіровоградщина – 2025: пріоритети і можливості розвитку : наук.-практ. конф., 7 черв. 2017 р. : зб. тез доп. - Кропивницький, 2017. - С. 162-164. – Режим доступу: <http://dspace.kntu.kr.ua/jspui/handle/123456789/7179>.
5. Левченко, О. М. Інноваційно-інтегровані структури в сучасній економіці: їх класифікація [Електронний ресурс] / О. М. Левченко, О. В. Ткачук, І. О. Царенко // Ефективна економіка. – К., 2017. – № 10. – Режим доступу: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=5791>. – Назва з титул. екрана. – Дата перегляду: 17.01.2018.
6. Саламанович, О. Г. Використання інноваційно-інтегрованих структур малого підприємництва в ринковій економіці [Текст] / О. Г. Саламанович // Вісник Національного університету "Львівська політехніка". Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку. – 2008. – № 635.
7. Levchenko, O. The Role of Universities in Cluster development of Countries' Economy / O. Levchenko, I. Tsarenko // Central European Conference in Finance and Economics (CEFE2017). - Technical University of Košice, 2017. - P. 470-478.
8. Левченко, А. О. Особливості формування освітнього потенціалу Кіровоградської області: стан та напрями розвитку [Електронний ресурс] / А. О. Левченко, І. О. Царенко, О. В. Горпинченко // Кіровоградщина – 2025: пріоритети і можливості розвитку : наук.-практ. конф., 7 черв. 2017 р. : зб. тез доп. - Кропивницький, 2017. - С. 45-49. – Режим доступу: <http://dspace.kntu.kr.ua/jspui/handle/123456789/7171>.

